

Olaya Sanfuentes Echeverría

Drugost pod nogama: neprijatelji zapadne kršćanske kulture poraženi od Svetog Jakova Apostola

Lik svetoga Jakova koji na bijelome konju pobjeđuje neprijatelja nalazimo u cijelom hispanoameričkom svijetu. Ova je ikonografija nastala u Composteli (Galicija) u 13. stoljeću kako bi prikazala pobjedu Kristova apostola nad muslimanima, a u 16. stoljeću migrirala je u Ameriku kako bi porazila novog neprijatelja kršćanske vjere – domorodačko stanovništvo. Ova konjanička figura heroja koji slama neprijatelja pod nogama predstavlja ono što je Aby Warburg nazvao *Patosformelom* – učinkovit prikaz koji vizualno prenosi emocionalni naboj nekog vremenskog razdoblja i dio je kulturne strategije. Jahač je pobjednički heroj koji utjelovljuje mogućnost spasa za kulturu kojoj prijete izumiranje. Žestoki, bijeli konj gazi neprijatelja koji jest Drugost, koja predstavlja prijetnju stabilnosti sustava. Osvajanje Amerike donijelo je novog neprijatelja – autohtone Amerikance – koji je utjelovio vjersku i kulturnu Drugost i čija su uvjerenja i „idolopoklonstvo“ trebali biti uništeni, neprijatelja kojega je slomio žestoki konj Svetog Jakova. U okviru vizualne strategije osvajanja američkog teritorija, stvaraju se prikazi koji portretiraju „Mauru“ kao neprijatelja, pretvarajući ovu ikonografiju u demonstraciju potpune pobjede kršćanske religije nad drugim sustavima vjerovanja. Ta je nova ikonografija prikazivala poraženog domorodačkog Indijanca i pobjedničkog svetog Jakova-Ubojicu Mauru te se pokazala kao uspješna formula, o čemu svjedoče suvremene inačice nastale u posljednje vrijeme.